

*Червяков О. М., слухач,
Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського,
м. Київ*

ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СКЛАДНИКІВ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

25 березня 2021 року Указом Президента України № 121/2021 введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України», де визначено розвиток спроможностей сил оборони України щодо стратегічних комунікацій у сфері оборони – одним з пріоритетів реалізації державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва. Досягнення цілей державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва [2] з урахуванням умов та обмежень здійснюватиметься поряд з іншим, шляхом формування та реалізації ефективної воєнної політики, стратегічного, зокрема оборонного, планування та планування оборони України, що ґрунтуються на євроатлантичних принципах, засадах демократичного цивільного контролю над силами оборони, стратегічних комунікаціях та інформаційній політиці у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва, європейській та євроатлантичній інтеграції України.

У вступній частині Стратегічного оборонного бюлетеня України (СОБ) (введено в дію Указом Президента України від 17 вересня 2021 року № 473/2021, рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України») констатується факт незавершеності створення системи стратегічних комунікацій у силах оборони [3].

Завданням 1.4 СОБ визначено розвиток ефективної системи стратегічних комунікацій, що забезпечить її стійкість та адаптивність до реагування на виклики та загрози, забезпечить та примножить суспільну довіру до складових сил оборони, залучення громадських організацій до обговорення перспектив їх розвитку та пріоритетів оборонної реформи [1, с. 3].

Очікуваний результат – забезпечено у складових сил оборони стійкість та адаптивність системи стратегічних комунікацій до реагування на виклики та загрози, суспільну довіру до складових сил оборони [2, с. 15].

З огляду на передбачені керівним документом заходи передбачено:

1.4.1. Розроблення політики (концепції) стратегічних комунікацій у силах оборони, яка включатиме організацію, розподіл завдань, відповідальності та процесів відповідно до принципів і стандартів НАТО і передбачатиме інтеграцію стратегічних комунікацій в оперативне планування, підготовку та повсякденну діяльність Збройних Сил України та інших складових сил оборони з метою проведення узгоджених дій.

1.4.2. Створення в силах оборони організаційних структур і спроможностей зі стратегічних комунікацій.

1.4.3. Підготовка проєктів нормативно-правових актів, що забезпечують планування та реалізацію заходів стратегічних комунікацій на всіх рівнях.

1.4.4. Розвиток системи підготовки з питань стратегічних комунікацій, яка забезпечує професійний розвиток відповідного персоналу та узгоджена із системою управління кар'єрою.

1.4.5. Запровадження механізму оцінювання інформаційного середовища та критеріїв ефективності стратегічних комунікацій.

З огляду на пункт 1.4.5 Уточненого плану реалізації Стратегічного оборонного бюлетеня України Міністерством оборони України та Збройними Силами України було передбачено до кінця 2022 року розробити Методичні рекомендації щодо оцінювання ефективності стратегічних комунікацій. З огляду на повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України 24 лютого 2022 року кінцеві дати розроблення, апробації та впровадження були відтерміновані [3, с. 17].

Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 22.12.2020 року № 484 «Про затвердження Порядку організації та здійснення оборонного планування в Міністерстві оборони України, Збройних Силах України та інших складових сил оборони» визначено базові компоненти (складові) спроможності – доктринальна база, організація, підготовка, ресурсне забезпечення, якість управління та освіта, персонал, військова інфраструктура, взаємосумісність, які у сукупності є визначальними для утворення та досягнення спроможності загалом. Теорії проєктного менеджменту ці складові відомі як вісім базових компонентів спроможності (DOTMLPFI).

Оцінюючи ефективність функціонування системи стратегічних комунікацій системи Міністерства оборони України, на нашу думку, доцільно застосувати метод експертних оцінок за кожною зі складових СТРАТКОМ шляхом аналізу кожного компоненту спроможності DOTMLPFI.

Оцінювання відбувається за складовими стратегічних комунікацій, а саме: публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військових зв'язків, інформаційних та психологічних операцій, заходами, спрямованими на просування цілей держави.

Визначення обсягів та меж проєкту пропонується здійснювати шляхом аналізу кожного компоненту у два етапи:

1 етап – заповнення експертами почергово описової частини за кожною складовою, відповідно до їх компетенції;

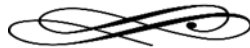
2 етап – безпосереднє оцінювання експертами шляхом присвоєння коефіцієнтів оцінки відповідно до шкали від 0 до 1.

Оптимальна кількість експертів визначається суб'єктом оцінювання системи стратегічних комунікацій. Зокрема, для об'єктивності оцінювання варто залучати як практиків, так і представників наукової спільноти з військової та цивільної сфер. Це дасть змогу більш широко підійти до оцінки предмета дослідження, а також всебічно вивчити спроможності та у разі виявлення проблемних питань якісно та комплексно підійти до їх вирішення.

Так, оцінювання ефективності системи стратегічних комунікацій системи Міністерства оборони України відбувається із використанням експертних методів (евристичний метод) оцінювання та оформлюється підсумковий документ, який містить рекомендації за результатами оцінювання.

Список використаних джерел

1. Про Стратегію воєнної безпеки України: Рішення Ради нац. безпеки і оборони України від 25.03.2021 р.: станом на 27 берез. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0022525-21#Text> (дата звернення: 02.05.2023).
2. Про Стратегічний оборонний бюлетень України: Рішення Ради нац. безпеки і оборони України від 20.05.2016 р.: станом на 21 верес. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0006525-16#Text> (дата звернення: 02.05.2023);
3. Про затвердження Порядку організації та здійснення оборонного планування в Міністерстві оборони України, Збройних Силах України та інших складових сил оборони: Наказ М-ва оборони України від 22.12.2020 р. № 484. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-21#Text> (дата звернення: 02.05.2023).

*Шановалова Д. О., здобувач освіти;
Федотова О. О., д-р іст. наук,
старший науковий співробітник,
професор кафедри інформаційної діяльності,
Маріупольський державний університет, м. Київ*

ДІЯЛЬНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ СЛУЖБ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ З ПІДГОТОВКИ АНАЛІТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Прискорений розвиток інформаційно-комунікаційних технологій в Україні сприяв активізації процесу створення інформаційно-аналітичних структур та започаткуванню інформаційно-аналітичних служб. Під терміном «інформаційно-аналітична служба» маємо на увазі спеціальний підрозділ компанії, підприємства, організації тощо, який займається розробкою принципів та методів інформаційно-аналітичної діяльності.